

Львівський державний університет внутрішніх справ

Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні

*Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

8 грудня 2023 року

Львів

УДК 34(477)(063)
Т 33

Рекомендовано до розміщення в електронних сервісах
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол вченої ради Інституту права
від 12 грудня 2023 року № 5)

За загальною редакцією
Івана Красницького,
кандидата юридичних наук, професора,
директора Інституту права
Львівського державного університету внутрішніх справ

**Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання
в Україні : матеріали VII Всеукраїнської наук.-практ. конф.
Т 33 (м. Львів, 08 грудня 2023 р.) / за заг. ред. І. В. Красницького.
Львів : Львівський державний університет внутрішніх
справ, 2023. 636 с.**

У збірнику подано тези доповідей, які оприлюднені на VII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні», що відбулась у Львівському державному університеті внутрішніх справ 08 грудня 2023 року. Проаналізовано теоретичні та практичні проблеми сучасного стану розвитку правової системи України, а також окремі її елементи.

Для наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти та наукових установ, здобувачів вищої освіти, практичних працівників і широкого читачького загалу.

The collection contains abstracts of reports published at the VII All-Ukrainian scientific-practical conference «Theoretical and applied problems of legal regulation in Ukraine», which took place at the Lviv State University of Internal Affairs on December 08, 2023.

Theoretical and practical problems of the current state of development of the legal system of Ukraine, as well as some of its elements are analyzed.

For scientific and scientific-pedagogical workers of higher education and research institutions, applicants for higher education, practical workers and the general public.

Опубліковано в авторській редакції.

УДК 34(477)(063)

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2023

ЗМІСТ

БЛАГУТА Роман

Вступне слово

РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ:

ДИНАМІКА ЗМІН У 2023 РОЦІ.....15

СЕКЦІЯ 1

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ, КОНСТИТУЦІЙНИЙ ТА ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР

БАДИДА Андріанна

ПОСАДОВЕ СТАНОВИЩЕ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ТА МІЖНАРОДНО-

ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: «ІМУНІТЕТ» АБО «БЕЗКАРНІСТЬ»....24

БАРАБАШ Ольга

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРАВОТВОРЧІСТЬ:

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....30

ВАСЮК Соломія

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ СЛІДЧИМИ

ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ КАТУВАННЯ.....35

ГАВРИЛЬЦІВ Марія, ПАНКЕВИЧ Олег

ЗАСТОСУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ 1950 РОКУ

ТА ПРАКТИКИ СТРАСБУРЗЬКОГО СУДУ В ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЯХ

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ.....38

ГОРБАНЬ Олена

ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....44

ГРЕЧИШКІН Єгор, МАКСИМОВА Маргарита

ІНТЕГРАЦІЯ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ В УПРАВЛІННІ

ЕКОНОМІЧНИМ, ЕКОЛОГІЧНИМ ТА СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ.....46

ЗАБЗАЛЮК Дмитро, ЮРЧЕНКО Андрій

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТЕРИТОРІЙ

В УМОВАХ ВІЙНИ.....49

ЗАЙЦЕВ Руслан

ДО ПИТАННЯ ДОВІРЧИХ ПРАВОВІДНОСИН.....56

КАЧУР Віра

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: ВИКЛИКИ ЧИ ЗАГРОЗИ?.....60

КОЛИЧ Ольга

ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОБЛЕМ УКРАЇНСЬКОГО

ПРАВОВОГО ПРОСТОРУ У ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.....65

КУЗНЕЦОВА Людмила, МАРИНИЧ Данило ОКРЕМІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	70
ЛЕПІСЕВИЧ Петро МІЖНАРОДНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ-ГЕТЬМАНЩИНИ ПІД ЧАС ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ 1648–1649 РОКІВ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР.....	74
ОНИШКО Оксана ПОЗИТИВНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕЖАВ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ.....	79
ПАНКЕВИЧ Олег, ГАВРИЛЬЦІВ Марія «КЛІМАТИЧНІ» СПРАВИ – НОВИЙ ЕТАП В ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	86
ПИЛИП Вікторія КОНЦЕПЦІЯ «ПРОКУРОР ГРОМАДИ»: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ НАЛАГОДЖЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	90
СКЛЯР Олександр ОВОЛОДІННЯ МАЙБУТНІМИ СЛІДЧИМИ АЛГОРИТМОМ ДІЙ ІЗ ДОКУМЕНТУВАННЯ ПОШКОДЖЕНЬ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	95
ТОПОЛЕВСЬКИЙ Руслан РЕЗОЛЮЦІЇ ООН ЩОДО АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ.....	100
ЦИЦИК Ольга ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА СУТНІСТЬ ГРОМАДИ У ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ.....	105
ШРАМКО Сабріє ВПЛИВ ПРОПАГУВАННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ НА ЗНИЖЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД ІЗ ТЯЖКИМИ НАСЛІДКАМИ.....	109
ЯРЕМЧУК Віталій БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: СТАН ТА ВИКЛИКИ.....	113

СЕКЦІЯ 2

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

БОНДАР Віталій МЕТА І ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ УКРАЇНИ ТА ВОЛОНТЕРСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....	118
--	-----

БОРТНИК Надія, ЄСИМОВ Сергій ЮРИДИЧНА КОНСТРУКЦІЯ ПРЕЮДИЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ.....	124
ГАМУЛЕЦЬ Максим ОПОДАТКУВАННЯ БЛАГОДІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	129
ГРИЦУК Аліна ОБОВ'ЯЗКИ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	133
ГРИЦУК Аліна, ХІМКО Ярослав ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ.....	137
ЄСИМОВ Сергій СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.....	140
КІРНОС Дмитро, МИСЛИВА Оксана РОЛЬ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	144
КОВАЛІВ Мирослав ОХОРОННА ФУНКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	147
КОВАЛІВ Мирослав, ПАРТИКА Анастасія ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	151
ЛЕПІШ Наталія СУТНІСТЬ ПРИНЦИПІВ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ.....	155
ЛОЗИНСЬКИЙ Юрій КРАЙНЯ НЕОБХІДНІСТЬ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	159
НАЗАР Тетяна, ГЛАМАЗДА Катерина НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ.....	162
НЕСТЕРЦОВА-СОБАКАРЬ Олександра СУДОВИЙ ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	166
ПАВЛОВИЧ-СЕНЕТА Ярина АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН ЯК ПРИВАТНИХ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.....	170

ПРИЛІПКО Максим ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОЇ ПОВЕДІНКИ ВІЙСЬКОВИХ ПОСАДОВИХ ОСІБ.....	176
ПРОЦЬ Іванна ОБОРОНА ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	180
ПРОЦЬ Іванна, ІВАСИК Ірина ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	184
ПРОЦЬ Іванна, ОРЛОВА Олена ПРАВОВІ НАСЛІДКИ НЕВІДПОВІДНОСТІ ДЕКЛАРОВАНОГО ТА ПОСТАВЛЕНОГО ПОДАТКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ.....	188
СИДОР Маркіян ЗАГРОЗИ ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	194
СОБАКАРЬ Андрій ШКОДА ЯК УМОВА ВИНИКНЕННЯ ДЕЛІКТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.....	198
СТАХУРА Віталій АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ.....	201
ХРИСТИНЧЕНКО Надія ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	204
ХРИСТИНЧЕНКО Надія, НОЗДРАЧОВ Олексій АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.....	208
ШВЕДА Богдан ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРИ МАЛОЗНАЧНОСТІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У КОНТЕКСТІ СУДОВОГО РОЗСУДУ.....	211
ШИЙОВИЧ Ростислав АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО В МІСЦЕВИХ ЗАГАЛЬНИХ СУДАХ: ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	215
ШИЙОВИЧ Святослав ОПОДАТКУВАННЯ ЦИФРОВИХ ПОСЛУГ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....	218
ШОПНА Ірина КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ ПОСАДОВИХ ОСІБ У ПЕРІОД ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	221

ЯРЕМА Владислав ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ.....	226
--	-----

ЯРЕМА Оксана, КАРПЕНКО Юлія ПОНЯТТЯ ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ.....	229
--	-----

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

АНДРУХІВ Євгенія НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРІВ У ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	233
---	-----

БУТИНСЬКА Роксолана ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ПРАЦЮ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ, ЯКІ ВХОДЯТЬ ДО ЛАВ ЗСУ.....	237
---	-----

БУТИНСЬКА Роксолана, ТУЗ Віталій ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРИТЯГНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	243
---	-----

ГАМАЛЮК Богдан, ГУМІНІЛОВИЧ Сергій СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАД НА ПРИКЛАДІ КАЛУСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	246
---	-----

ГУЗЕНКО Олена ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	251
---	-----

ГУРТОВА Ксенія ДОТРИМАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	255
---	-----

ДОЛИНСЬКА Марія ДО ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КВАЗІНОТАРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	259
--	-----

ДОЛИНСЬКА Марія, ЛОЗОВСЬКА Юлія НОТАРІУСИ ЯК СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО ТА ЇХ ОБТЯЖЕНЬ.....	265
--	-----

ІЛЬКІВ Наталія ОСНОВНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ДОВКІЛЛЄВОЇ БЕЗПЕКОВОЇ СКЛАДОВОЇ УКРАЇНИ ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ.....	271
ІЛЬКІВ Наталія, ПОЛАГІВ Аліна ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	276
КАДАЛА Віталій ГОСПОДАРСЬКІ ПРАВОВІДНОСИНИ ЯК ПОНЯТІЙНА КАТЕГОРІЯ: НАУКОВІ ПОЗИЦІЇ ТА ОСУЧАСНЕННЯ.....	281
КЕРНЯКЕВИЧ-ТАНАСІЙЧУК Юлія ОКРЕМІ ПИТАННЯ УТРИМАННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ В УКРАЇНІ.....	285
КУЗНЕЦОВА Людмила ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	289
МЕЛЕХ Любомира ЕКОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОСТВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ.....	293
МЕЛЬНИК Анна ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ НЕКОНСТИТУЦІЙНИХ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ.....	297
МЕЛЬНИК Ярослав ПРАВО ЯК ПОСЛІДОВНІСТЬ: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ СЕНТЕНЦІЇ ПРАВНИЧОГО ДОСВІДУ.....	300
МЕЛЬНИК Ярослав, БРОЖИНА Віталій ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ «СОЦІАЛЬНОГО ПРАВОПОРЯДКУ» ЯК ПОНЯТТЯ У ПРИЗМІ «СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ» ТА «СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ».....	303
МОКРИЦЬКА Наталія ДО ПИТАННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ.....	307
МОКРИЦЬКА Наталія, ВЕРГУН Володимир ПРО ПРАВО ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ НА ЩОРІЧНІ ВІДПУСТКИ.....	311
НАЗИМКО Єгор, ПОНОМАРЬОВА Тетяна СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ.....	314

ПИНДА Назарій ПРАВОВІ ОСНОВИ ВІДШКОДУВАННЯ УКРАЇНИ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....	319
ПОДОРОЖНА Тетяна НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ТА БЕЗПЕКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ.....	322
ПРОТОСАВИЦЬКА Людмила МІГРАЦІЙНІ ТА ІНШІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	327
РАЖИК Аліна, ІВАНИЦЬКИЙ Сергій ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ВІЙСЬКОВОГО МАЙНА.....	332
РИМ Олена ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ВІДКЛАДЕНІ СТАРІ ТА НОВІ ВИКЛИКИ.....	334
РУДАНЕЦЬКА Оксана, МИХАЛЕВИЧ Софія ТІНЬОВЕ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ.....	337
САМОЙЛЕНКО Олена ДО ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ, КІБЕРЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	341
ХОМИШИН Ірина ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	346
ХОМКО Леся ДО ПИТАННЯ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ.....	354
ХОМКО Леся, ДУБНО Олег РЕГУЛЯТОРНІ «ПІСОЧНИЦІ» ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	357
ЦАРУК Юрій СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ.....	362
ЧЕРЕЗОВА Тетяна ДЕЯКІ НЕСТАНДАРТНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ЗАСУДЖЕНИМИ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЗА НАЯВНОСТІ ПРОГАЛИН ТА КОЛІЗІЙ ПРАВА У ПРАВОЗАСТОСУВАННІ.....	369

ЧУБАНЬ Вікторія, БРУС Валерія БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	375
ЯНОВИЦЬКА Анна ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ І МЕДІАЦІЯ.....	379
ЯНОВИЦЬКА Анна, КУЦІР Наталія ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ВИКОНАВЧИХ НАПИСІВ НОТАРІУСІВ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	383

СЕКЦІЯ 4

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ У СВІТІ НОВЕЛІЗАЦІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

БУДЬКО Валентин ОСОБЛИВОСТІ ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ, ЗА ЯКИМИ БОРЖНИК ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ВЧИНИТИ ПЕВНІ ДІЇ АБО УТРИМАТИСЯ ВІД ЇХ ВЧИНЕННЯ.....	388
БУРЛАКА Ірина ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ В РЕЗУЛЬТАТІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ.....	392
ВЕРБА Ольга ЗАХИСТ ПРАВ СТЯГУВАЧА У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	398
ВОВК Марія ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ.....	402
ВОРОБЕЛЬ Уляна ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ВІД СПЛАТИ СУДОВОГО ЗБОРУ ЗА ПОДАННЯ ЗАЯВИ ЧИ СКАРГИ ДО СУДУ.....	407
ГАНСЕЦЬКА Валерія ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	413
ГРАБАР Наталія ЩОДО ПИТАННЯ ВИТРЕБУВАННЯ ОКРЕМИХ ДОКАЗІВ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	417
ГРИНОВЕЦЬ Оксана ВИРІШЕННЯ СУДОМ ПИТАННЯ ПРО РОЗСТРОЧЕННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ СУДУ.....	422

ДЗЮМА Вікторія ОСНОВНІ АСПЕКТИ ГАРАНТУВАННЯ РЕЧОВИХ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ НЕРУХОМОГО МАЙНА, ЯКІ БУДУТЬ СПОРУДЖЕНІ В МАЙБУТНЬОМУ.....	425
ДУТКО Альона ДО ПИТАННЯ ПРО УЧАСНИКІВ СІМЕЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	430
ЗАЯЦЬ Ольга ТРАНСПЛАНТАЦІЯ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	435
МАЙКУТ Христина ЗАХИСТ РЕПРОДУКТИВНИХ ПРАВ В ПРЕЦЕДЕНТНІЙ ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	439
МИХАЙЛІВ Марія РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ЖИТЛО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ.....	443
ПАСАЙЛЮК Ірина ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ.....	449
ПЕТРОНЧАК Юлія ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВИЙ РЕЖИМ РЕЧЕЙ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПОДВІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ.....	454
ПЕТРОНЧАК Юлія, ЛАЗАР Анастасія РЕЧІ ТА ЇХ ОБОРОТОЗДАТНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	458
ПИЦЬ Андрій ДО ПИТАННЯ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ТА БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНОГО ВИКОНАВЦЯ У ПРОЦЕСІ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ.....	461
РОМАНІВ Христина ДО ПОНЯТТЯ КАБАЛЬНИХ ПРАВочИНІВ.....	464
РУДАКОВ Дмитро ДО ПИТАННЯ ПРО СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ ПРАВА НА ЖИТЛО.....	468
СОЛОМКО Олексій ПРО ОКРЕМІ ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ.....	472
ЧЕПУРНИЙ Віталій ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МАЙНА, ЯКЕ ШВИДКО ПСУЄТЬСЯ, У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	475

СЕКЦІЯ 5
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ

БРИЧ Лариса

ПРАВО НА ПОВАГУ ДО ПРИВАТНОГО ТА СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ
ДЛЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....481

БРОНЕВИЦЬКА Оксана, ШТАНГРЕТ Михайло

ПРАВО ВИКРИВАЧА НА ВИНАГОРОДУ:
АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.....486

ГЛОВЮК Ірина

ЕЛЕКТРОННІ ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ ТА ПРОТИДІЯ
ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: ЮВЕНАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....491

ГОРПИНЮК Оксана

КВАЛІФІКАЦІЯ ВИБОРЧИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ
З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПУ «ТАЄМНЕ ГОЛОСУВАННЯ»
ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ
ТА ПРАКТИКИ ЄСПЛ.....496

ГУТНИК Віталій

УНІВЕРСАЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ ДЕРЖАВ
ТА МІЖНАРОДНІ ЗЛОЧИНИ SENSU STRICTO.....502

ДІЛЬНА Зоряна

ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК НАДАННЯ ДОЗВОЛУ
НА ПРИМУСОВЕ ГОДУВАННЯ ЗАСУДЖЕНОГО.....507

ЄФІМЕНКО Тетяна

ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЯВЛЕННЯ
ТА ФІКСАЦІЇ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....511

ЗАВТУР Віктор

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ
В УМОВАХ ЕКСТРАОРДИНАРНОГО ПРАВОВОГО РЕЖИМУ:
ДОСВІД ОКРЕМИХ КРАЇН.....515

КЕРНЯКЕВИЧ-ТАНАСІЙЧУК Юлія

ОКРЕМІ ПИТАННЯ УТРИМАННЯ
ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ В УКРАЇНІ.....519

КІТОВ Олександр

ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ПРИ ВИКОНАННІ СПЕЦІАЛЬНОГО
ЗАВДАННЯ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЧИ РОЗКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНО
ПРОТИПРАВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРУПИ
ЧИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....523

КОТОВЩИКОВ Роман

НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ
ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ
АБО БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.....531

КРАСНИЦЬКИЙ Іван

СУДОВА ПРАКТИКА ЯК ВИМІР АДЕКВАТНОСТІ
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ САНКЦІЙ.....538

КУКОВИНЕЦЬ Дар'я

КРИМІНАЛЬНО-ПРОВОА ЗАБОРОНА МОВИ ВОРОЖНЕЧІ
ТА ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЇЇ РЕГУЛЮВАННЯ
НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РІВНІ.....542

ЛІСЦИНА Юлія

ЩОДО ПРИЧИН ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА.....547

МАКСИМОВИЧ Роман

ПРО СЕКС В ГРОМАДСЬКОМУ МІСЦІ:
ПОГЛЯД ОЧИМА КРИМІНАЛІСТА.....552

МИРОШНИЧЕНКО Наталія, РАДКОВСЬКА Ірина

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КРИМІНАЛЬНІ
ПРАВOPOPУШЕННЯ, ВЧИНЕНІ У СТАНІ СП'ЯНІННЯ.....556

НАВРОЦЬКА Віра

ПРАВО НА ЗАХИСТ ОСОБИ, СТОСОВНО ЯКОЇ
ВИРІШУЄТЬСЯ ПИТАННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ
ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ.....561

НЕРСЕСЯН Армен

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ СУДДІВ ЧИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ СУДІВ
В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ.....567

НОВІКОВА Катерина

ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВOPOPУШЕНЬ
ПРОТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....571

ОНИШКЕВИЧ Ігор

БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ОБ'ЄКТ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ
«НАСИЛЬНИЦЬКЕ ЗНИКНЕННЯ».....576

ПАРАСЮК Наталія

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ
З ВИПРОБУВАННЯМ: ЗМІСТ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН.....580

СЕРКЕВИЧ Ірина

ПСИХОЛОГІЧНІ РИЗИКИ СПІВРОБІТНИКІВ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ КОНТРОЛЬ ЗА ОСОБАМИ, ЗВІЛЬНЕНИМИ
З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ТА ЗАГРОЗИ ЇХ БЕЗПЕЦІ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....586

СКРИПНИК Дар'я	
«ЯК УСЕ ПЕРЕДБАЧИТИ?» АБО ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СКАСУВАННЯ АРЕШТУ МАЙНА ПІСЛЯ ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ П. 5 Ч. 1 СТ. 284 КПК УКРАЇНИ.....	591
СМИРНОВ Максим	
ПЕРЕГЛЯД АРХІТЕКТУРИ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ В КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ АД НОС ЩОДО ЗЛОЧИНУ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	595
ТИМОФЄЄВА Лілія	
ОКРЕМІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЕКОЦИД.....	600
ТШИН Михайло	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ ДОПУСТИМОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В ІНШОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	606
УСТРИЦЬКА Наталія	
СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО ЩОДО ДІТЕЙ.....	611
ШАПОВАЛ Артем	
НЕВІДКЛАДНИЙ ОБШУК ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	616
ШЕВЧУК Василь	
ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАПОДІЯННЯ СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИХ НАСЛІДКІВ В РЕЗУЛЬТАТІ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ ОСОБАМИ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ.....	621
ЯРЕМКО Галина	
СОМВАТАНТ, NON-СОМВАТАНТ, HORS DE СОМВАТ: ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ.....	627
ЯСІНЬ Ілона	
АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	631

СЕКЦІЯ 1

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ, КОНСТИТУЦІЙНИЙ ТА ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР

Андріанна БАДИДА,

доцент кафедри теорії та історії держави і права,
кандидат юридичних наук, доцент
(ДВНЗ «Ужгородський
національний університет)

ПОСАДОВЕ СТАНОВИЩЕ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: «ІМУНІТЕТ» АБО «БЕЗКАРНІСТЬ»

Все більше і системніше порушення прав людини за останні десятиліття – факт, з яким мало хто буде сперечатися. Разом з тим і факт про те, що міжнародне співтовариство має більш жорстко і твердо виконувати взяті на себе зобов'язання, включно з тим, щоб не залишати безкарними тих, хто винні у вчиненні цих правопорушень.

У березні 2023 року Міжнародний кримінальний суд видав ордери на арешт президента та уповноваженої з прав дитини російської федерації. Прошло уже досить багато місяців, проте арешт так і не здійснено. Відповіді шукатимемо у міжнародній нормативній базі, у першу чергу, у Римському статуті 1998 року.

Слід розпочати з того, що мета та основні завдання Загальної декларації прав людини 1948 року та Статуту ООН 1949 року – це дотримання прав людини як пріоритет у функціонуванні держав, що засновані на принципі верховенства права і це є невід'ємною частиною *jus cogens* (імперативні норми міжнародного права, диспозиції яких виражені у категоричній формі).

У рамках обговорення необхідно звернути увагу на два моменти:

1) поняття індивідуальної кримінальної відповідальності та її наслідків;

2) відмінність між імунітетом та безкарністю.

Звернемось до еволюції правового статусу фізичної особи у міжнародному публічному праві. Умовно його можна поділити на два етапи:

1) До ДСВ (1945 р) – фізична особа не мала певного статусу в міжнародному публічному праві. Чому? А тому що норми міжнародного публічного права врегульовують відносини між державами, а люди є громадянами цих держав, відповідно вони вважались об'єктами, а не суб'єктами. Тобто фізичні особи не вважались компетентними мати права та нести обов'язки за міжнародним правом.

2) Після 1945 року, а саме після жахів ДСВ людство переосмислило права людини, зрозуміло, що з вигляду «культурні» держави можуть ставати варварськими та відверто нехнувати людські цінності та життя. Так можна спостерігати, що міжнародна спільнота починає розглядати необхідність і можливість зробити людину суб'єктом міжнародного права (тим самим наділивши людину юридичною відповідальністю та правами).

Так, фізичні особи несуть міжнародно-правову відповідальність за вчинення міжнародних злочинів. Це положення передбачено Римським статутом 1998 року, тобто саме люди, а не абстрактні істоти, які вчинили злочин, повинні бути покарані за міжнародним правом. Статут Міжнародного кримінального суду у своїй статті 25 виводить із цього принципу **два наслідки**. По-перше, щодо юрисдикції: «Суд має юрисдикцію щодо фізичних осіб» (ч. 1 ст.25 Статуту). І щодо юридичної відповідальності: «Кожен, хто вчиняє злочин, що підпадає під юрисдикцію цього суду, підлягає індивідуальній відповідальності й покаранню відповідно до цього Статуту»[4].

Ст. 27 Римського статуту, окрім того, передбачає, що покаранню за міжнародні злочини може бути піддано **будь-яку особу незалежно від посадового становища**. Ч. 2 цієї статті передбачає, що **імунітети або спеціальні процесуальні норми, які можуть бути пов'язані з посадовим становищем особи** відповідно до національного або міжнародного права,

не повинні перешкоджати здійсненню Судом своєї юрисдикції щодо такої особи [4].

З кожним днем неприпустимою стає думка, що відповідальність глави держави чи інших посадових осіб у зв'язку з їх «службовим становищем» може гарантувати чи гарантує їм імунітет від кримінального переслідування. Ці ідеї станом на 2023 рік уже вкорінилися у громадянському суспільстві і спонукають держави втілювати універсальну юрисдикцію, яка передбачена рядом міжнародних договорів, у тому числі Женевською конвенцією від 12 серпня 1949 року та протоколів (I і II 1977 року) до неї, що стосуються збройних конфліктів (міжнародне гуманітарне право). Це також призвело до створення двох міжнародних трибуналів по воєнним злочинам (один для колишньої Югославії у 1993 року, другий – для Руанди у 1994 році). Вони створені для судового переслідування осіб, що мають понести покарання за серйозні порушення норм міжнародного гуманітарного права, що були скоєні на територіях цих держав [1].

Положення Нюрнберзького та Токійського процесів також передбачають, що якщо обвинувачений є главою держави чи уряду, це не звільняє його від кримінальної відповідальності та не є підставою для пом'якшення покарання.

Щодо обсягу іменітету глави держави у міжнародному звичаєвому праві?

Щодо цієї проблеми, то можна звернутися, по-перше, до аналізу так званого «казусу Піночета». Він був заарештований 16 жовтня 1998 року на підставі міжнародного ордеру за вчинення злочинів проти людяності (злочини, що підпадають під універсальну юрисдикцію). Палата лордів Сполученого Королівства у справі Піночета постановила, що глава держави не буде захищений імунітетом, якщо він винен у вчиненні злочинів геноциду, воєнних злочинів, злочинів проти людяності [3]. Слід розуміти, що справа Піночета стала справжнім «проривом» у міжнародному праві, адже подібного прецеденту світ не бачив з часів Нюрнберзького процесу.

Ще один приклад – справа аль-Башира (президент Судану). Він отримав два ордери на арешт – 2009 і 2010 р. Справа була передана Радою Безпеки ООН до Міжнародного кримінального суду (далі МКС). Цікаво, що 14 держав – членів

МКС дозволили Баширу відвідати їх і відмовились його арештувати. Наприклад, Йорданія, держава-учасниця Римського статуту, 29 березня 2017 року прийняла аль-Башира, котрий приїхав з нагоди саміту Ліги арабських держав. Основне питання, яке вирішувала Апеляційна палата: чи користувався він імунітетом як глава держави? На думку Палати попереднього провадження, Судан не міг посилатися на імунітет глави держави щодо аль-Башира, і Йорданія повинна була його заарештувати [5].

Які аргументи? Деякі держави стверджували, що це порушило б звичаєве міжнародне право. Ця практика не була шикоро розповсюджена. У свою чергу, США також не засудили держави, котрі не заарештували його. Можливо, потрібна була якась реакція на це, осуд. Хоча, можливо, держави-члени вважали, що це питання краще за все залишити на розгляд самого МКС в рамках його звичайних процедур. У будь-якому випадку, мовчання не є надійною підставою для індуктивного визначення точної сутності імунітету у відповідності з міжнародним звичаєвим правом.

До слова, у Римському статуті (зокрема, це статті 58, 59) досить чітко описано процедуру та причини видачі ордеру на арешт, а механізм самого арешту деталізується у Частині 9 («Міжнародне співробітництво та судова допомога»). [4]. Проте, ознайомившись із текстом частини 9 Статуту, мимоволі приходимо до висновку про те, що «секрет реальності (ефективності)» арешту підозрюваної особи якраз залежить від співробітництва держав-членів. Якщо взяти до уваги попередній випадок (справа Аль-Башира), то далеко не усі держави «доброросовісно» виконують взяті на себе зобов'язання.

Апеляційна палата МКС встановила, що імунітет глави держави впливає з «принципу *par in parem non habet imperium*», він заснований на суверенній рівності держав. Однак міжнародні суди «не діють від імені конкретної держави чи держав. Вони діють від імені міжнародної спільноти в цілому». Тобто держави, що виконують ордери на арешт, що видаються міжнародними судами, діють не від свого імені, а від імені міжнародного суду, а відтак – від імені міжнародної спільноти у цілому» [2]. Таким чином, із цього принципу не можна зробити висновок, що звичайна норма забороняє виконання

такого ордеру на арешт глави держави, що перебуває з візитом у певній державі.

Звісно, що не може бути спільної практики по відношенню до нових або нечастих обставин. Скасування імунітетів має стати обов'язковим міжнародним правилом, встановленим МКС, щоб покласти край безкарності «найбільших» злочинців.

Висновки:

Таким чином, після ДСВ був погоджений міжнародною спільнотою принцип, згідно з яким міжнародно-правову відповідальність можуть нести як держави, так і фізичні особи.

Індивідуалізація відповідальності передбачає ряд труднощів, зокрема: питання імунітетів глав держав та інших суб'єктів міжнародного права, а також регулювання видів відповідальності, які повинні враховувати колективний аспект здійснення міжнародних злочинів.

Проти фізичних осіб може бути порушено кримінальну справу за міжнародним правом, і вони можуть бути притягнуті до відповідальності міжнародними судами, незалежно від волі держави чи її внутрішнього законодавства. Світові необхідно припинити «висловлювати занепокоєння» чи сподіватися на мирне врегулювання конфліктів. У таких справах як обвинувачення осіб у вчиненні міжнародних злочинів, а особливо, якщо це глави держав, – необхідний жорсткий підхід, чіткі дії без жодних винятків чи застережень!

Невідворотність кримінальної відповідальності будь-якої особи, незалежно від посадового становища, за вчинення міжнародних злочинів повинно стати сьогодні міжнародним стандартом.

(Для України одним із важливих напрямів – ратифікація Римського статуту).

Список використаних джерел

1. Olivier de Frouville. Droit international pénal. 2012. URL: <http://pedone.info/dipenal/partie3.pdf>
2. Judgment in the Jordan Referral re Al-Bashir Appeal. No. ICC-02/05-01/09 OA2. Date: 6 May 2019. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2019_02856.PDF
3. Regina v. Bartle and the Commissioner of Police for the Metropolis and others ex parte PINOCHET / Regina v. Evans and another and the Commissioner

of Police for the Metropolis and others ex parte PINOCHET. URL: <https://internationalcrimesdatabase.org/Case/855/Pinochet/>

4. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#n761
5. The Prosecutor v. Omar Hassan Ahmad Al Bashir. Q&A Regarding appeals chamber's 6 May 2019 Judgment in the Jordan referral re al-Bashir appeal. ICC-02/05-01/09. URL: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/itemsDocuments/190515-al-bashir-qa-eng.pdf>